

**Národný akčný plán  
Slovenskej republiky k Dekáde začleňovania rómskej populácie  
2005 – 2015**

**1.1 Úvod**

Dekáda začleňovania rómskej populácie (ďalej len „Dekáda“) je spoločnou iniciatívou Bulharska, Chorvátska, Českej republiky, Maďarska, Macedónska, Rumunska, Srbska a Čiernej Hory a Slovenska v spolupráci so Svetovou bankou a Inštitútom otvorenej spoločnosti a bude prebiehať v rokoch 2005 – 2015. Jej účelom je rozšíriť a urýchliť sociálnu inklúziu Rómov vrátane pozdvihnutia ich ekonomického statusu:

- stanovením limitovaného množstva kvantitatívnych zámerov pre zlepšenie súčasného stavu v prioritných oblastiach a vytvorením nevyhnutnej informačnej databázy na meranie pokroku v dosahovaní vytýčených zámerov;
- rozvinutím a realizáciou národných akčných plánov na dosiahnutie stanovených zámerov;
- pravidelným skúmaním napĺňania zámerov a v prípade potreby modifikáciou akčných plánov počas Dekády.

Program Dekády sa zameriava na štyri prioritné oblasti: vzdelávanie, zamestnanosť, zdravie a bývanie a tri vzájomne súvisiace témy: chudoba, diskriminácia a rodová rovnosť. Každá zo zúčastnených krajín identifikovala vo svojich akčných plánoch zámery a ciele v štyroch prioritných oblastiach.

Slovenský národný akčný plán vypracovali pracovné skupiny pre jednotlivé priority zložené zo zástupcov Úradu splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity, Ministerstva školstva SR, Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstva zdravotníctva SR, Štatistického úradu SR mimovládnych organizácií ako aj predstaviteľov Rómskeho fóra mladých.

**1.2 Vzdelávanie**

Podmienkou vytvárania priestoru pre integráciu Rómov do spoločnosti významne podmieňuje zmena negatívnych postojov časti majoritného obyvateľstva, ktorú je možné dosiahnuť aj systematickou zmenou obsahu vzdelávania. Ľudský rozvoj s dôrazom na marginalizovanú rómsku komunitu sa v rezorte školstva realizuje v troch základných rovinách:

- príprava učiteľa, asistenta učiteľa, vychovávateľa, atď. ako jedného z rozhodujúcich činiteľov realizácie zmien,
- tvorba učebníc, metodických príručiek pre učiteľov, poskytnutia učebných pomôcok a ďalších materiálov potrebných na výchovno-vzdelávací proces a oboznámenie rodičov,
- kurikulárna transformácia zabezpečujúca zmenu jednostrannej orientácie na materiálne vzdelanie, s cieľom transmisie čo najväčšie množstvo učebnej látky, smerom k vzdelaniu formálnemu, ktorého cieľom je celostný rozvoj osobnosti žiaka, pri akceptácii jeho individuálnych osobitostí a potrieb, s orientáciou na rozvíjanie základných kompetencií.

Koncepcia integrovaného vzdelávania rómskych detí a mládeže, schválená uznesením vlády SR č. 498 zo dňa 26. mája 2004 bola základom pre špecifikovanie zámerov a cieľov v prioritne vzdelávanie.

V koncepcii boli stanovené strategické ciele a koncepcné zámery, pričom prístup k Dekáde môže skvalitniť a urýchliť ich napĺňanie práve svojím charakterom medzinárodného fóra na odovzdávanie skúseností z participujúcich krajín.

Pri definovaní zámerov a cieľov slovenského akčného plánu v priorite vzdelávanie sa v súlade s odporúčaniami Dekády vzala do úvahy existujúca vzdelanostná úroveň rómskych komunít, možnosti implementácie integrujúcich programov vo vzdelávaní na národnej aj lokálnej úrovni. Úspešnosť implementácie koncepcie závisí navyše od paralelnej transformácie regionálneho školstva a od uplatnenia všeobecne záväzných právnych dokumentov k realizácii národnostného školstva v súčinnosti s implementáciou Dohovoru o právach dieťaťa do školského výchovno-vzdelávacieho systému.

Komplementárnou aktivitou k Dekáde začleňovania rómskej populácie je zriadenie Rómskeho vzdelávacieho fondu (Roma Education Fund). Jeho hlavným zámerom je poskytovať finančnú pomoc participujúcim krajinám na implementáciu akčných plánov v priorite vzdelávanie. Zriaďovateľom fondu je Svetová banka. Na stretnutí donorov 2. - 3. decembra 2004 v Paríži bolo na založenie fondu vybraných 42 390 000 USD, pričom na rok 2005 je alokovaných 7 480 000 USD. Časť aktivít slovenského Národného akčného plánu v priorite vzdelávanie bude kofinancovaná z prostriedkov fondu.

### **1.3 Zamestnanosť**

V problematike zamestnanosti slovenský akčný plán nadväzuje na prijatú politiku zamestnanosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a je zároveň kompatibilný s Programom sociálnej inklúzie i Stratégiou zamestnanosti Európskej únie. Zámerom Dekády je priblížiť sa týmto koncepciám. Konkrétne ciele v priorite zamestnanosť nadväzujú na programy, ktoré ministerstvo vypracovalo so zámerom zvýšiť zamestnateľnosť znevýhodnených skupín ako aj zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie so všetkými občanmi na trhu práce.

Práva a povinnosti občanov v oblasti prístupu k zamestnaniu sú zákonom č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravené na občianskom, a nie na etnickom, náboženskom, resp. inom princípe, pričom dôraz je kladený na skupiny občanov, ktoré sú na trhu práce znevýhodnené. Rómske komunity boli a sú riešené v rámci niektorej zo skupín znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, ak spĺňajú charakteristiky týchto skupín.

Na zabezpečenie rovnakého prístupu k práci je podľa akčného plánu nevyhnutné vzdelávať zamestnancov štátnej správy v oblasti predchádzania všetkým formám diskriminácie. Na zvýšenie zamestnateľnosti znevýhodnených skupín je potrebné podporovať vstup alebo návrat do zamestnania, uľahčovať tento vstup programami vzdelávania a prípravy pre trh práce a podporovať udržiavanie pracovných návykov.

Na realizáciu cieľov akčného plánu v priorite zamestnanosť sa využijú už existujúce projekty vzdelávania (projekt „Dokončenie základnej školy“), projekty podpory dlhodobo nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie (inštitút „zamestnania na skúšku“) a program podpory rozvoja komunitnej sociálnej práce v obciach.

### **1.4 Zdravie**

Kľúčovým princípom Dekády v priorite zdravie je rozlišovanie medzi existenciou a praktickou dostupnosťou zdravotníckych zariadení a medzi garantovanou zdravotnou starostlivosťou a jej rovnakým poskytovaním všetkým pacientom.

Priority pre rezort zdravotníctva v oblasti zdravia rómskej populácie žijúcej na území Slovenska vychádzali z dostupných poznatkov o zdraví a determinantoch zdravia rómskej populácie. Tieto údaje sú výsledkom niekoľkých štúdií, ktoré boli realizované na lokálnej úrovni a zameriavali sa na vybrané aspekty zdravia tejto minoritnej skupiny populácie.

Na základe získaných výsledkov a ich porovnania s výsledkami získanými od majoritnej populácie je nutné konštatovať, že úroveň zdravia a jednotlivých determinantov, faktorov zdravia (vrodená predispozícia; zdravotná starostlivosť - dostupnosť, využívanie, kvalita; prostredie- fyzické, sociálne, ekonomické; životný štýl- fajčenie) je u rómskej komunity v mnohých aspektoch horšia.

Všetky dostupné údaje boli získané len v štúdiách realizovaných na obmedzenom území a neumožňujú tak hodnotiť rómsku populáciu ako celok, ani porovnávať rozdiely v zdravotnom stave

medzi jednotlivými skupinami spoločnosti. Napriek tomu sa na základe výsledkov stanovili zámery a ciele vrátane analýzy zdravia a zdravotného uvedomenia rómskych komunít, zlepšenia prístupu Rómov k zdravotnej starostlivosti a zvýšenie ich informovanosti o poskytovanej zdravotnej starostlivosti (preventívne prehliadky, poistenie), zlepšenie reprodukčného zdravia Rómov a zvýšenia preočkovanosť rómskej populácie.

Vykonanie týchto krokov a získanie informácií o zdravotnom stave a miere vplyvu jednotlivých determinantov na zdravie je prvým krokom k úspešnosti všetkých ostatných intervencií, preto je komplexná štúdia prioritnou aktivitou. Druhú časť opatrení tvoria aktivity, ktoré boli navrhnuté na základe výsledkov čiastkových štúdií, realizovaných projektov zameraných na rómsku populáciu a marginalizované skupiny vo všeobecnosti.

## **1.5 Bývanie**

Ako vyplýva zo záverov pracovných stretnutí k prioritě bývanie, majetkovo-právne vysporiadanie rómskych osídlení je kľúčovým krokom, ktorý by mal byť bezodkladne uskutočnený v záujme komplexného riešenia otázky bývania. Zároveň by sa kritická situácia v bývaní mala chápať v širšom kontexte sociálnej exklúzie a chudoby znevýhodnených skupín.

Pri implementácii zámerov a cieľov slovenského akčného plánu v prioritě bývanie sa bude vychádzať z Dlhodobej koncepcie bývania pre marginalizované skupiny obyvateľstva po jej schválení vo vláde. Koncepcia vypracovaná Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR bude špecifikovať spôsoby zlepšovania sociokultúrnej úrovne rómskych osídlení vybudovaním základnej infraštruktúry, zlepšovanie úrovne bývania v rómskych osídleniach výstavbou nájomných bytov a v mestských aglomeráciách obnovou existujúceho bytového fondu.

Koncepcia má dopĺňať komplexnú koncepciu štátnej bytovej politiky podpornými ekonomickými nástrojmi rozvoja bývania a jej účelom je prijať zásady a vytvoriť podmienky pre riešenie problematiky bývania marginalizovaných skupín obyvateľstva, ktoré si vzhľadom na svoju vzdelanosť, kultúrnu a sociálnu úroveň nedokážu bežnými prístupmi a spôsobmi zabezpečiť vlastné bývanie.

Koncepcia má riešiť lokalizáciu výstavby nových bytov, zabezpečenie technickej infraštruktúry, vlastníctvo a správu bytového fondu, technické zabezpečenie a realizáciu výstavby, zásady pridelovania bytov a ďalšie otázky. Koncepcia v navrhovanom znení zároveň rozlišuje výstavbu nájomných bytov bežného štandardu a nižšieho štandardu. Výstavba bytov nižšieho štandardu má byť určená obyvateľom rómskych osídlení a má sa pri nej vyžadovať aktívna účasť budúcich nájomníkov.

Na zlepšenie sociokultúrnej úrovne a úrovne bývania v rómskych osídleniach a mestských getách sa plánuje vybudovanie bytov a technickej infraštruktúry spôsobom, ktorým sa uľahčí postupná integrácia Rómov. Súčasťou plánu je aj vysporiadanie majetkovoprávných vzťahov.

Komplexné riešenie problematiky bývania rómskej populácie adresované v pripravovanej koncepcii bývania marginalizovaných skupín upresní implementáciu zámerov a cieľov vymedzených v Národnom akčnom pláne pre prioritu bývanie.

Výsledky národných pracovných stretnutí so špecifikovanými zámermi, cieľmi, indikátormi, garantmi monitoringu, údajmi o dostupnosti dát, súvislostiach s prekrývajúcimi sa témami, termínmi realizácie a sumou vyčíslených prostriedkov sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách.

## 2.1 Priorita vzdelávanie

|    | Zámer                                            | Cieľ                                                                                 | Indikátor                                                                                                                                                                                                    | Zabezpečenie monitoringu                  | Údaje: dostupnosť a potreby                                                          | Súvisí s témami | Termín | Vyčíslené finančné náklady* |
|----|--------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------|-----------------------------|
| 1. | Zlepšiť vzdelávacie výsledky Rómov               | - všetci rómski chlapci a dievčatá absolvujú ZŠ                                      | - pomer zapísaných detí a detí, ktorí ukončili všetky ročníky ZŠ<br>- zníženie počtu neprospievajúcich žiakov<br>- zlepšujúci sa prospech žiakov<br>- znižujúci sa počet vymeškaných neospravedlnených hodín | ÚIPŠ – štatistika, členovia rómskeho fóra | Dostupné, potrebné vykonanie opatrení (v štatistických administratívnych databázach) | chudoba         | 2014   |                             |
| 2. | Zlepšiť zaškolenosť a pripravenosť rómskych detí | - všetci rómski chlapci a dievčatá absolvujú prípravu do ZŠ v predškolskom zariadení | - zvýšenie pomeru detí, ktorí ukončili predškolskú prípravu (zlepšenie úrovne pripravenosti rómskych detí na školu)                                                                                          | ÚIPŠ – štatistika, členovia rómskeho fóra | Dostupné, potrebné vykonanie opatrení (v štatistických administratívnych databázach) | chudoba         | 2012   |                             |

|    |                                                                                                                                       |                                                                                                                                                          |                                                                                                        |                                           |                                                                                      |                                        |      |  |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|------|--|
| 3. | Zvýšiť percento rómskych žiakov navštevujúcich stredné školy                                                                          | - 15 % rómskych žiakov, ktorí ukončia základné vzdelanie navštevuje gymnázium<br>- 50 % rómskych žiakov, ktorí ukončia ZŠ                                | - zvýšený pomer rómskych žiakov prihlásených a prijatých na štúdium na gymnáziách, SOU, SOŠ.           | ÚIPŠ – štatistika, členovia rómskeho fóra | Dostupné, potrebné vykonanie opatrení (v štatistických administratívnych databázach) | chudoba, rodová rovnosť                | 2015 |  |
| 4. | Znížiť percento rómskych detí navštevujúcich špeciálne základné školy a špeciálne výchovné zariadenia                                 | - na 0 % rómskych žiakov nesprávne diagnostikovaných v ŠZŠ a ŠVZ<br>- o 15 % znížiť počet rómskych detí zaradených v ŠZŠ a ŠVZ                           | - znížený pomer rómskych žiakov v špeciálnych základných školách a špeciálnych výchovných zariadeniach | ÚIPŠ – štatistika, členovia rómskeho fóra | Dostupné, potrebné vykonanie opatrení (v štatistických administratívnych databázach) | chudoba, diskriminácia                 | 2015 |  |
| 5. | Podporiť celoživotné vzdelávanie Rómov s neukončeným vzdelaním z aspektu uplatnenia sa na trhu práce (vrátane kariérneho poradenstva) | - zníženie pomeru Rómov s neukončeným vzdelaním o 50 %<br>- vytvoriť systém ponuky (legislatívne a vzdelávacie podmienky) pre ukončenie stupňa vzdelania | - pomer počtu Rómov s neukončeným vzdelaním a ktorí začali vzdelávanie                                 | ÚIPŠ – štatistika, členovia rómskeho fóra | Dostupné, potrebné vykonanie opatrení (v štatistických administratívnych databázach) | chudoba, diskriminácia, rodová rovnosť | 2014 |  |

**Použité skratky v texte:**

ÚIPŠ – Ústav informácií a prognóz školstva

VÚDPaP – Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

ŠZŠ – špeciálne základné školy

ŠVZ – špeciálne výchovné zariadenia

**\*Vyčíslené finančné náklady:** Kvantifikácia finančných nákladov vychádza z priorít Koncepce integrovaného vzdelávania rómskych detí a mládeže, vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania (uznesenie vlády SR č. 498 z 26. 5. 2004) a predstavuje 230 299 079,- Sk. Časť nákladov bude financovaná zo schváleného štátneho rozpočtu na rok 2005, pričom alokovanie prostriedkov rezortu bude upresnené na začiatku roka 2005. Možnosť kofinancovania predstavuje novozriadený Rómsky vzdelávací fond v Paríži.

## 2.2 Priorita zamestnanosť

|    | Zámer                                                                                                   | Nástroj | Cieľ                                                                                                                                   | Indikátor                                         | Zabezpečenie monitoringu                                                                                                          | Údaje: dostupnosť a potreby                             | Súvisí s témami                         | Termín | Financie na rok 2005 v Sk |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|-----------------------------------------|--------|---------------------------|
| 1. | rovnaké zaobchádzanie so všetkými občanmi bez ohľadu na etnický pôvod                                   |         | Vzdelávanie zamestnancov štátnej správy na úseku práce a sociálnych vecí a rodiny v oblasti predchádzania všetkým formám diskriminácie | počet zamestnancov, ktorí absolvovali vzdelávanie | MPSVR – odbor rovnosti príležitostí a antidiskriminácie, Centrum vzdelávania MPSVR SR, Centrum poradensko–psychologických služieb | MPSVR - odbor rovnosti príležitostí a antidiskriminácie | rodová rovnosť a diskriminácia          | 2005   | 130 000                   |
| 2. | zvýšenie zamestnateľnosti znevýhodnených skupín uchádzačov o zamestnanie na trhu práce prostredníctvom: |         |                                                                                                                                        |                                                   | Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny                                                                                          | Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny                | chudoba, rodová rovnosť a diskriminácia | 2005   |                           |

|  |  |                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |  |  |  |                |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|----------------|
|  |  | - NP I -<br>Podpora<br>zamestnávania<br>nezamestnaných<br>s dôrazom na<br>znevýhodnené<br>skupiny na trhu<br>práce | Zvyšovanie<br>zamestnanosti<br>a predchádzanie<br>dlhodobej<br>nezamestnanosti<br>prostredníctvom<br>podpory vstupu alebo<br>návratu do zamestnania<br>evidovaných<br>uchádzačov<br>o zamestnanie<br>s dôrazom na<br>znevýhodnené skupiny<br>na trhu práce | - počet<br>pracovných miest<br>vytvorených pre<br>znevýhodnené<br>skupiny<br>uchádzačov,<br><br>- počet osôb,<br>ktoré začali<br>podnikať                                                                                                                                                             |  |  |  |  | 202 751<br>952 |
|  |  | - NP II -<br>Podpora<br>zamestnávania<br>občanov so<br>zdravotným<br>postihnutím                                   | Zvyšovanie<br>zamestnanosti občanov<br>so zdravotným<br>postihnutím<br>prostredníctvom<br>integrácie občanov so<br>zdravotným<br>postihnutím na trh<br>práce                                                                                               | - počet zdravotne<br>postihnutých<br>osôb<br>umiestnených na<br>pracovné miesta<br>v chránených<br>dielňach,<br><br>- počet<br>pracovných<br>asistentov pre<br>osoby so<br>zdravotným<br>postihnutím,<br><br>- počet osôb so<br>zdravotným<br>postihnutím,<br>ktoré začali<br>samostatne<br>podnikať, |  |  |  |  | 67 623<br>394  |

|  |  |                                                                |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |  |  |  |               |
|--|--|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|---------------|
|  |  |                                                                |                                                                                                                                                                                                                                | - počet osôb so zdravotným postihnutím, pre ktoré boli udržané pracovné miesta formou podpory                                                                                                                                                                                                                |  |  |  |  |               |
|  |  | - NP III - Vzdelávanie a príprava nezamestnaných pre trh práce | uľahčenie vstupu a návratu uchádzačov o zamestnanie na trh práce prostredníctvom programov vzdelávania a prípravy pre trh práce zodpovedajúcich požiadavkám pracovných miest a individuálnym potrebám uchádzačov o zamestnanie | - počet nezamestnaných osôb zúčastnených na kurzoch odborného vzdelávania a prípravy,<br>- počet uchádzačov a záujemcov o zamestnanie zúčastnených na kurzoch informačných a komunikačných technológií,<br>- počet uchádzačov a záujemcov o zamestnanie zúčastnených na kurzoch prípravy pre samozamestnanie |  |  |  |  | 39 395<br>235 |

|  |  |                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |  |  |  |                |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|----------------|
|  |  | - NP V -<br>Aktivácia<br>nezamestnaných<br>a nezamestnaných<br>s nízkou<br>motiváciou<br>odkázaných na<br>dávku<br>v hmotnej<br>núdzi                                                    | podpora udržiavania<br>pracovných návykov<br>uchádzačov<br>o zamestnanie ako<br>prostriedku zvyšovania<br>zamestnateľnosti najmä<br>znevýhodnených<br>uchádzačov<br>o zamestnanie a osôb<br>odkázaných na dávku<br>v hmotnej núdzi | - počet osôb,<br>ktoré sa<br>zúčastnili na<br>aktivačných<br>programoch<br>organizovaných<br>verejnými<br>službami<br>zamestnanosti,<br><br>- počet<br>poskytnutých<br>príspevkov                                                                                                                               |  |  |  |  | 390 664<br>064 |
|  |  | - NP VII -<br>Zvýšenie<br>rozsahu<br>a kvality<br>služieb<br>zamestnanosti<br>prostredníctvom<br>informačných<br>a poradenských<br>a odborných<br>poradenských<br>nástrojov<br>a služieb | posilniť úlohu<br>preventívnych opatrení<br>s cieľom zamedziť<br>vzniku<br>nezamestnanosti<br>a dlhodobej<br>nezamestnanosti                                                                                                       | - počet osôb,<br>ktorým bolo<br>poskytnuté<br>preventívne<br>poradenstvo<br><br>- počet osôb,<br>ktorým boli<br>poskytnuté<br>odborné<br>poradenské<br>služby,<br><br>- počet osôb,<br>ktorým boli<br>poskytnuté<br>informačné<br>a poradenské<br>služby,<br><br>- počet osôb,<br>s ktorými boli<br>vypracované |  |  |  |  | 30 608<br>200  |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                             |  |  |  |  |               |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|---------------|
|  |  |                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                    | individuálne<br>akčné plány                                                                                                                                                                                                 |  |  |  |  |               |
|  |  | - realizácia<br>projektov<br>s cieľom<br>overovať nové<br>nástroje<br>aktívnych<br>opatrení na<br>trhu práce<br>podporujúce<br>integráciu<br>znevýhodnený<br>ch skupín<br>uchádzačov<br>o zamestnanie<br>na trh práce; |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                             |  |  |  |  |               |
|  |  | a) projekt<br>vzdelávania<br>a prípravy pre<br>trh práce<br>uchádzačov<br>o zamestnanie<br>s neukončeným<br>základným<br>vzdelaním<br>„Dokončenie<br>základnej<br>školy“                                               | umožniť uchádzačom<br>o zamestnanie prístup k<br>získaniu základného<br>vzdelania a získaniu<br>základných zručností<br>(čítanie, písanie,<br>počítanie) a sociálnych<br>zručností,<br>k vzdelávaniu<br>a príprave pre trh<br>práce, a prístup<br>k stredoškolskému<br>vzdelávaniu | - počet<br>a percento<br>účastníkov, ktorí<br>obdržali<br>vysvedčenie,<br>- počet<br>a percento<br>uplatnenia<br>absolventov<br>projektu na trhu<br>práce do 6<br>mesiacov po<br>ukončení<br>vzdelávania<br>alebo zaradenia |  |  |  |  | 87 000<br>000 |

|  |  |                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                     |  |  |  |  |                |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|----------------|
|  |  |                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | do ďalšieho<br>vzdelávania<br>v porovnaní<br>s výskumnou<br>vzorkou                                                                                                                                                 |  |  |  |  |                |
|  |  | b) projekt<br>podpory<br>dlhodob<br>nezamestnanýc<br>h uchádzačov<br>o zamestnanie<br>– získanie<br>odborných<br>zručností<br>formou<br>zamestnanecke<br>j praxe<br>„Program<br>zamestnanecke<br>j praxe“ | zníženie dlhodobej<br>nezamestnanosti a<br>zvýšenie motivácie<br>zamestnávateľov<br>k zamestnávaniu<br>dlhodob<br>nezamestnaných<br>vrátane identifikácie<br>bariér na strane dopytu<br>po práci pri<br>zamestnávaní dlhodob<br>nezamestnaných<br>uchádzačov<br>o zamestnanie                                | - počet dlhodob<br>nezamestnaných<br>uchádzačov<br>o zamestnanie,<br>ktorí sa zúčastnili<br>projektu,<br><br>- počet dlhodob<br>nezamestnaných<br>uchádzačov<br>o zamestnanie<br>umiestnených na<br>pracovné miesta |  |  |  |  | 4<br>000 000   |
|  |  | c) program<br>podpory<br>rozvoja<br>komunitnej<br>sociálnej práce<br>v obciach                                                                                                                            | pomáhať riešiť<br>problémy jednotlivcov<br>a skupín žijúcich<br>v komunitách<br>ohrozených sociálnou<br>exklúziou<br>prostredníctvom<br>komunitnej sociálnej<br>práce a ovplyvňovať<br>ich sociálnu situáciu<br>tak, aby boli schopní<br>integrovat' sa do<br>spoločnosti a zároveň<br>rozšíriť ich možnosti | - počet obcí,<br>v ktorých sa<br>zaviedol program<br>podpory rozvoja<br>komunitnej<br>sociálnej práce                                                                                                               |  |  |  |  | 140 000<br>000 |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |  |  |  |               |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|---------------|
|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | využívať nástroje<br>aktívnych opatrení na<br>trhu práce                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |  |  |  |               |
|  |  | d) realizácia<br>projektov pre<br>uchádzačov<br>o zamestnanie<br>rómskej<br>národnostnej<br>menšiny<br>zameraných na<br>vzdelávanie a<br>ich integráciu<br>na trh práce s<br>dôrazom na ich<br>zotrvanie na<br>trhu práce po<br>ukončení<br>financovania<br>projektu v<br>rámci<br>programov pre<br>rómske<br>komunity | vytvorenie nových<br>pracovných miest;<br>zvýšenie motivácie,<br>stimulácie a<br>vzdelanostnej úrovne<br>rómskej populácie;<br>rozvoj a osvojenie si<br>potreby participácie na<br>riešení svojich<br>sociálnych udalostí;<br>šírenie osvedčenia v oblasti<br>hygieny, vzdelávania,<br>školského,<br>zamestnanosti;<br>naučenie klientov<br>rómskej národnostnej<br>menšiny základným<br>sociálnym a<br>komunikačným<br>zručnostiam; rozvoj<br>pracovných<br>inkubátorov a podpora<br>samozamestnávania | - počet<br>vytvorených<br>pracovných miest<br><br>- počet<br>pracovných miest<br>1 mesiac po<br>skončení<br>financovania<br>projektu<br><br>- počet<br>pracovných miest<br>3 mesiace po<br>skončení<br>financovania<br>projektu<br><br>- počet<br>pracovných miest<br>6 mesiacov po<br>skončení<br>financovania<br>projektu<br><br>- počet<br>rekvalifikovaných<br>osôb<br><br>- počet osôb<br>pokračujúcich vo<br>zvyšovaní<br>kvalifikácie |  |  |  |  | 20 000<br>000 |

|  |  |  |  |                                                             |  |  |  |  |  |
|--|--|--|--|-------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|
|  |  |  |  | - počet<br>pracovných miest<br>v pracovných<br>inkubátoroch |  |  |  |  |  |
|  |  |  |  | - počet<br>pracovných miest<br>v rámci<br>samozamestnania   |  |  |  |  |  |

**Použité skratky v texte:**

MPSVaR – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny

CV MPSVaR – Centrum vzdelávania Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny

VP-PS - Centrum poradensko– psychologických služieb

ÚPSVaR – Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

NP– Národný projekt

**Vyčlenené finančné prostriedky:** Celkové finančné náklady predstavujú sumu 982 172 845 Sk,-. Cieľ prvého zámeru bude financovaný zo zdrojov schválených v štátnom rozpočte pre rok 2005. Prvých päť cieľov druhého zámeru je realizovaných prostredníctvom národných projektov, financované budú zo schváleného rozpočtu na rok 2005 a spolufinancované z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu. Ďalšie štyri ciele druhého zámeru sú realizované prostredníctvom pilotných projektov na overovanie nových aktívnych nástrojov trhu práce a budú financované zo schváleného štátneho rozpočtu v položke Aktívnej politiky trhu práce na rok 2005.

## 2.3 Priorita zdravie

|    | Zámer                                                                     | Cieľ                                                                                                                                                                                                                           | Nástroj                                                    | Indikátor                                                                                                                                                 | Zabezpečenie monitoringu                                                                                                                                           | Údaje: Dostupnosť a potreby                                                             | Súvisí s témami                            | Termín  | Financie na rok 2005 v SK             |
|----|---------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|---------|---------------------------------------|
| 1. | Analýza zdravia a zdravotného uvedomenia rómskej komunity v SR            | Vytvoriť verifikovanú databázu údajov o zdraví a nerovnostiach v zdraví medzi rómskou komunitou a majoritnou spoločnosťou a medzi jednotlivými rómskymi komunitami navzájom ako základ efektívnych zdravotníckych intervencií. | Epidemiologická štúdia.                                    | <u>na úrovni výstupu:</u><br>- počet Rómov vo vzorke<br><br><u>na úrovni výsledku:</u><br>- indikátory zdravia<br>- výskytu choroby<br>- výsledku choroby | <u>Zber a spracovanie údajov:</u><br>zdravotní asistenti, neskôr terénne sestry, ÚVZ, lekári primárneho kontaktu, ÚZIŠ.<br><br><u>Monitoring plnenia:</u><br>MZ SR | Nedostupné v požadovanej kvalite a rozsahu. (množstvo indikátorov a geografický rozsah) | Diskriminácia, chudobnosť, rodová rovnosť. | do 2010 | 1 500 000                             |
| 2. | Zvýšenie efektívneho využitia existujúcej siete zdravotnej starostlivosti | Zlepšiť prístup Rómov k zdravotnej starostlivosti a zvýšiť informovanosť Rómov o                                                                                                                                               | Informačná kampaň, zavedenie systému dočasných zdravotných | <u>na úrovni výstupu:</u><br>- počet osvetových prednášok, alebo počet rozdávaných letákov, alebo počet oslovených                                        | štatistiky, PAS, zdravotní asistenti, LSPP, ÚZIŠ, poisťovne, komunitné centrá                                                                                      | Nedostupné v požadovanej kvalite a rozsahu.                                             | Diskriminácia, rodová rovnosť.             | do 2015 | 1 500 000 na kampaň<br><br>32 508 000 |

|    |                                    |                                                                                                                               |                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                |                                                                                  |                                |         |                           |
|----|------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|---------|---------------------------|
|    | ti rómskou minoritou               | poskytovanej zdravotnej starostlivosti.                                                                                       | asistentov.                                                                                                                     | rodín, prípadne počet realizovaných kampaní<br><u>na úrovni dosahu:</u><br>- nárast počtu preventívnych a skriningových vyšetrení<br>- zmena pomeru návštevnosti LSPP v prospech návštev ambulancií lekárov primárneho kontaktu podľa špecializácie |                                                                                                |                                                                                  |                                |         | na zdravotných asistentov |
| 3. | Zlepšenie sexuálneho zdravia Rómov | Zlepšiť informovanosť a aplikáciu princípov plánovaného rodičovstva, opatrení na predchádzanie pohlavne prenosným ochoreniam. | Informačná kampaň zameraná na zvýšenie informovanosti o jednotlivých aspektoch sexuálneho zdravia, dočasní zdravotní asistenti. | - zvýšenie priemerného veku matiek prvorodičiek<br>- zvýšenie priemerného veku Rómov začínajúcich so sexuálnym životom<br>- % nárast počtu gynekologických vyšetrení<br>- % pokles predčasných pôrodov.                                             | zdravotní asistenti, gynekologické ambulancie, ÚZIŠ, poisťovne, členovia Rómskeho fóra mladých | Komplexné údaje nie sú dostupné, sú iba čiastkové údaje z analyzovaných oblastí. | Diskriminácia, rodová rovnosť. | do 2015 | 1 200 000                 |

|    |                                              |                                                                                                 |                                                                                                        |                                                                                   |                                                                           |                                                                              |                          |      |           |
|----|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|------|-----------|
| 4. | Zlepšenie preočkovanosťi v rómskej populácii | Dosiahnuť priemer preočkovanosťi u rómskej populácie blížiaci sa priemeru majoritnej populácie. | Informačná kampaň, zavedenie systému kontinuálneho monitorovania a preočkovanosťi u rómskej populácie. | - pomer preočkovanosťi u majoritnej populácie k preočkovanosťi rómskej populácie. | ÚVZ, RÚVZ, zdravotné poisťovne, ÚZIS, PAS, členovia Rómskeho fóra mladých | Údaje v štatistikách zdravotných poisťovní a možnosť kontroly zo strany RÚVZ | chudoba a diskriminácia. | 2015 | 1 500 000 |
|----|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|------|-----------|

**Použité skratky:**

PAS – Primárna ambulantná starostlivosť

ÚVZ – Úrad verejného zdravotníctva

LSP – Lekárska služba prvej pomoci

ÚZIS – Ústav zdravotníckych informácií a štatistiky

RÚVZ – Regionálny úrad verejného zdravotníctva

**Vyčíslené finančné náklady:** Celkové finančné náklady v prioritě zdravie boli vyčíslené na 38 208 000,- Sk, z toho 32 508 000,- Sk tvoria prostriedky z fondu Phare získané na zdravotníckych asistentov na roky 2005 a 2006. Ostatné náklady sú vyčíslené a môžu byť nárokováné pri príprave štátneho rozpočtu na rok 2006.

## 2.4 Priorita bývanie

|    | <b>Zámer</b>                                      | <b>Cieľ</b>                        | <b>Indikátor</b>                                                                                                                                                                                                                                  | <b>Zabezpečenie monitoringu</b>                                     | <b>Údaje: dostupnosť a potreby</b> | <b>Súvisí s témami</b> | <b>Termín</b> | <b>Financie na rok 2005 v Sk</b> |
|----|---------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------|------------------------|---------------|----------------------------------|
| 1. | Zlepšenie sociálno-kultúrnej úrovne rómskych osád | vybudovanie technickej vybavenosti | počet rómskych osád s vybudovanou dopravnou infraštruktúrou, rozvodom elektrickej energie, rozvodom vody a kanalizácie, rozvodom plynu a telekomunikačnej siete<br><br>počet rómskych osád s technickou vybavenosťou a bez technickej vybavenosti | Ročný výkaz o obytných zoskupeniach na nízkom sociokultúrnom stupni | dostupné                           | chudoba                | 2015          | 30 000 000                       |
| 2. | Zlepšenie úrovne bývania v rómskych osadách       | výstavba bytov v rómskych osadách  | počet novopostavených bytov                                                                                                                                                                                                                       | Ročný výkaz o obytných zoskupeniach na nízkom sociokultúrnom stupni | dostupné                           | chudoba                | 2015          | 200 000 000                      |
| 3. | Postupná integrácia Rómov z rómskych osád         | výstavba bytov pre Rómov           | počet novopostavených bytov pre obyvateľov rómskych osád vybudovaných mimo rómskych osád                                                                                                                                                          | Ročný výkaz o obytných zoskupeniach na nízkom sociokultúrnom        | dostupné                           | chudoba                | 2015          | 30 000 000                       |

|    |                                                                      |                                          |                                                           |                                                                     |            |         |      |   |
|----|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|------------|---------|------|---|
|    |                                                                      |                                          | prírastok a úbytok týchto bytov                           | stupni                                                              |            |         |      |   |
| 4. | Zlepšenie úrovne bývania Rómov v mestských aglomeráciách             | obnova existujúcich bytov                | počet obnovených bytov<br>prírastok a úbytok týchto bytov | Ročný výkaz o obytných zoskupeniach na nízkom sociokultúrnom stupni | nedostupné | chudoba | 2015 | 0 |
| 5. | Vytváranie podmienok pre zlepšenie úrovne bývania v rómskych osadách | majetkovo-správne vysporiadanie pozemkov | počet rómskych osád, z toho vysporiadané a nevysporiadané | Ročný výkaz o obytných zoskupeniach na nízkom sociokultúrnom stupni | dostupné   | chudoba | 2015 | 0 |

**Vyčlenené finančné prostriedky:** Celkové finančné náklady vyčlenené zo schváleného štátneho rozpočtu na rok 2005 predstavujú 200 000 000,- Sk. Prvý a tretí zámer budú financované z prostriedkov alokovaných v druhom zámere.